

ZORGBELEID
VRIJE SCHOOL DE ZWANERIDDER
WAGENINGEN

ZORGDOCUMENT

Inhoud

1. Inleiding

- 1.1. Toelichting zorgstructuur op hoofdlijnen

2. Rol leerkracht, team, intern begeleider en schoolleider

- 2.1. De interne betrokkenheid en taakverdeling binnen het zorgplan

3. De zorgstructuur: afspraken en procedures voor het de leerlingenzorg

- 3.1 Gegevens over de vorderingen van de leerlingen
  - 3.1.1. Methode-onafhankelijke toetsen
  - 3.1.2. Toetsen die gebonden zijn aan de periodes
  - 3.1.3. Sociaal-emotionele ontwikkeling
  - 3.1.4. Leerlingvolgsysteem: beschikbaarheid van de toetsgegevens
  - 3.1.5. Gegevens, die apart worden beheerd:
  - 3.1.6. Het afnemen van de halfjaarlijkse toetsen
- 3.2. Beoordeling en analyse van de gegevens en handelingsplanning op drie niveaus.
  - 3.2.1. Leerling en klas
  - 3.2.2. Handelingsplanning
  - 3.2.3. Rapportage aan / communicatie met de ouders
- 3.3. Schoolniveau: overleg van schoolleiding, IB-er en het team: reflectie op het leerstofaanbod en didactische aanpak.
  - 3.3.1. Resultaat van de bespreking
- 3.4. Klassenbezoeken

4. Zorgprocessen in beeld en in niveaus

- 4.1. Toelichting
- 4.2. De niveaus van zorg

5. Reflectie op de zorgstructuur

6. Procedure Zorg

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

1. Inleiding

In dit stuk wordt het zorgbeleid van de Vrije School De Zwaneridder uiteengezet.

Dit beleidsstuk is een weergave van afspraken en werkwijzen rond de leerlingenzorg. Het is ons doel om de leerlingenzorg continue te optimaliseren binnen de kaders van de school. Een realistisch en haalbaar zorgbeleid schept duidelijkheid en geeft vertrouwen.

Het zorgbeleid beschrijft de leerlingenzorg. Leerlingenzorg is een geheel van afspraken en procedures om informatie te bundelen en overdraagbaar te maken rond de vorderingen van de leerlingen, zodat planmatig handelen in het onderwijsleerproces mogelijk wordt.

Leerlingenzorg geeft de leerkracht informatie over de voortgang van de leerlingen, maakt de na te streven doelen en de te bewandelen weg in het onderwijs expliciet. Dit geldt voor alle leerlingen, maar vooral voor degenen die extra zorg nodig hebben. Ook kan in gesprekken met ouders en verzorgers, invalster of vakleerkrachten van de beschikbare informatie gebruik gemaakt worden, evenals bij de overdracht van leerlingen naar de volgende klas. Indien een leerling doorverwezen moet worden naar het speciaal onderwijs, geeft het onderbouwing aan het onderwijskundig rapport.

Tenslotte zijn in de leerlingenzorg momenten van reflectie ingebouwd, waarin vanuit de opbrengsten van het onderwijs wordt teruggekoppeld naar het leerstofaanbod en de didactische aanpak (kwaliteitszorg).

Dit zorgdocument is vanzelfsprekend geen statisch document en dient mee te bewegen met ontwikkelingen van de interne organisatie van de school en de inhoudelijke ontwikkelingen in het onderwijs.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

1.1 Toelichting zorgstructuur op hoofdlijnen

Binnen De Zwaneridder is de invulling van het zorgbeleid de afgelopen jaren behoorlijk in ontwikkeling om aan te blijven sluiten aan de interne en externe ontwikkelingen.

Passend onderwijs en de groei van de school dwingen de school jaarlijks tot een inhoudelijke beoordeling van de actuele zorgstructuur en is het steeds zoeken tussen wens en mogelijkheden naar een effectieve aanpak.

Effectief waar het gaat om een passende, doelmatige en effectieve ondersteuning voor leerlingen die het nodig hebben. Dit lukt alleen als we:

- helderheid hebben over de gemeenschappelijke doelstellingen;
- duidelijkheid hebben over de structuur en organisatie van de zorg binnen onze schoolduidelijkheid hebben over de externe mogelijkheden om ondersteuning in te zetten;
- duidelijkheid hebben over de diverse rollen en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen binnen dit proces;
- zorgdragen voor een duidelijke communicatie binnen school, met ouders, Samenwerkingsverband en overige partijen die betrokken zijn/worden in dit proces;
- zorgdragen voor een heldere verslaglegging van dit proces op schoolniveau tot op het niveau van de individuele leerling, die extra ondersteuning behoeft.

Vanaf het schooljaar 2016-2017 is binnen De Zwaneridder een Intern Begeleider aangesteld, die verantwoordelijk is voor de invulling van het zorgbeleid en zorgstructuur binnen de school. Vanzelfsprekend kan zij dat niet alleen en wordt samen met de leerkrachten, ondersteuning en schoolleiding invulling gegeven aan het zorgbeleid van de school.

Door invulling interne audits wordt invulling en controle uitgevoerd op de verschillende taken en verantwoordelijkheden en doelmatigheid van de ingezette ondersteuning. Waar nodig wordt externe expertise ingehuurd als er specifieke inhoudelijke vragen of verdieping gewenst is.

De intern begeleider (IB-er) is primair verantwoordelijk voor de correcte invulling van de leerlingenzorg en bewaakt de planning en vastgestelde procedures. Samen met het team wordt de kwaliteit van de leerlingenzorg geborgd. De schoolleider is uiteindelijk eindverantwoordelijk voor de invulling van de zorgstructuur.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwanenrider

2. Rol leerkracht, interne begeleiding, team en schoolleider

- Centraal in de zorg voor de leerling staat de klassenleerkracht. Zij is de eerst verantwoordelijke voor haar leerlingen. Zij speelt een belangrijke rol in de signalering en bij de uitvoering van extra zorg nodig. Belangrijk hierbij is vooral haar observatie van de leerling in de klas. Ook zal hij (zij) informatie krijgen van ouders, vakleerkrachten of anderen. Verder zal hij (zij) gebruik maken van instrumenten als toetsen en eigen toetsjes in de klas.
- Centraal in de zorgstructuur staat de interne begeleiding en onderlinge afstemming. Deze interne begeleiding, die primair door de IB-er wordt ingevuld, heeft tot doel collega's te ondersteunen en te begeleiden bij het signaleren en analyseren van onderwijsleerproblemen en bij het oplossen van onderwijsleerproblemen en het begeleiden van de zorgleerlingen. Middels vastgestelde overlegmomenten in het team wordt de zorg besproken. Ook de RT-er maakt hier onderdeel van uit.
- Om de kwaliteit van het onderwijsleerproces te kunnen borgen, worden er binnen het team klassenbezoeken ingevuld. Naast de IB-er en schoolleider is het de bedoeling dat, waar mogelijk en gewenst, collega's, volgens vastgestelde kaders met de betreffende leerkracht te reflecteren op het onderwijsleerproces. Ze doen zo nodig ook suggesties voor verbetering. In de pedagogisch didactische vergadering wordt regulier maar minimaal twee keer per jaar aandacht besteed aan het onderwijsleerproces en de gewenste/noodzakelijke verbeterpunten op individueel en schoolniveau.
- Belangrijk in de zorgstructuur is de schoolleider. De schoolleider bewaakt de uitvoering van de afspraken rond leerlingenzorg.
- In sommige gevallen 'kijkt het team mee' bij de zorg rond een leerling, nl. in de kinderbespreking.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

2.1. De interne betrokkenheid en taakverdeling binnen het zorgplan

De interne begeleiding, ingevuld door de intern begeleider en leerkrachten, bewaken samen, onder leiding van de schoolleider, de uitvoering van de afspraken rond leerlingenzorg. De IB-er heeft de taak/ruimte binnen de invulling van de leerlingzorg leerkrachten structureel te ondersteunen en te begeleiden bij het signaleren en analyseren van onderwijsleerproblemen en bij het oplossen van onderwijsleerproblemen en het begeleiden van de zorgleerlingen (zowel zorg als verrijking). Collega-leerkrachten kunnen hier in ondersteunen op basis van aanwezige expertise.

In het volgende overzicht is bij elke taak aangegeven, wie invulling geeft aan of mede verantwoordelijk is voor deze specifieke taak.

	Korte beschrijving van taken binnen de invulling/begeleiding zorg	LK	RT	IB	SL
01.	het uitvoeren van de zorgafspraken zoals hier verwoord en toezien op de uitvoering ervan door anderen	X	X	X	X
02.	het coördineren en onderhouden van externe contacten met het Samenwerkingsverband, Gemeente, Jeugdzorg, BVS, externe deskundige e.a.			X	X
03.	het beheer van de leerlingendossiers;	X			
04.	Ondersteuning invullen van de dossiers t.b.v. de SWV, gemeente en BVS			X	
05.	informerende van collega's m.b.t. zorgverbreding			X	
06.	het op peil houden van de orthotheek, toetsmaterialen, remediërende lesmaterialen en didactische leer- en hulpmiddelen	X	X		
07.	het gedeeltelijk afnemen en coördineren van het schoolrijpheidsonderzoek	X	X	X	
08.	zorg voor afnemen van het toets gedeelte van leerlingvolgsysteem	X		X	X
09.	bespreken toetsresultaten met leerkracht volgens rooster	X		X	
10.	bijdragen aan het maken van handelingsplannen voor leerlingen of klassen door de leerkracht	X	X	X	
11.	monitoren didactiek in de verschillende klassen en bespreken daarvan met de leerkracht en in team	X		X	
12.	plannen van leerlingen- en klassenbesprekingen			X	
13.	bewaken van tijdens leerlingen- en klassenbesprekingen gemaakte afspraken			X	X
14.	uitvoeren en bespreken van aanvullend onderzoek	X		X	
15.	het ondersteunen van collega's bij opstellen handelingsplannen, OPP	X		X	
16.	evaluatie van de handelingsplannen	X	X	X	
17.	overleg met psycholoog O.B.D. , schoolmaatschappelijk werk en schoolarts over zorgleerlingen			X	
18.	diagnostisch onderzoek			Extern	
19.	Verzorgen van remedial teaching	X	X		
20.	leerstof aanreiken voor leerlingen die voortdurend aparte lesstof nodig hebben.	X	X		
21.	meewerken opstellen handelingsplan en verslaglegging van de voortgang in het leerlingendossier.	X	X	X	
22.	verzorgen van het remediërende materiaal / leermateriaal		X		

Het zorgbeleid Vrije School De Zwanenridder

3. De zorgstructuur: afspraken en procedures voor het de leerlingenzorg

In zorgprocessen spelen de volgende onderdelen een centrale rol:

- de toets- en andere gegevens betreffende de vorderingen van de leerlingen,
- de beoordeling van deze leerlinggegevens,
- de handelingsplanning ten aanzien van de leerlingen, die op de beoordeling volgt,
- evaluatie van de uitgevoerde handelingen op basis van nieuwe gegevens,
- reflectie op het leerstofaanbod en didactische aanpak.

Wanneer de evaluatie tevens het begin is van een nieuwe handelingsplanning, ontstaat een cyclisch proces. De afspraken en procedures die hieronder genoemd worden, geven inhoud en structuur aan het bovengenoemde proces.

3.1. Gegevens over de vorderingen van de leerlingen

3.1.1. Methode-onafhankelijke toetsen

We toetsen twee maal per jaar de opbrengsten van het onderwijs met methode-onafhankelijke toetsen.

Overzicht van gebruikte toetsen en het leerlingvolgsysteem

Leergebied	Toets	Klas
Divers	Kleutervolgsysteem BD Vrijescholen	Kleuterklas
Lezen	Cito - onderbouwvolgsysteem	1-2-3-4-5-6
	Cito - leestechiek / leestempo	1-2-3-4-5-6
Begrijpend lezen	Cito - begrijpend lezen	3-4-5-6
Spelling	Cito - spelling	1-2-3-4-5-6
	Cito - werkwoordspelling	5-6
Rekenen	Cito - rekenen	1-2-3-4-5-6
Schoolverlaters	Nio (BD op school) /eindtoets	6

Het zorgbeleid Vrije School De Zwanenridder

3.1.2. Toetsen die gebonden zijn aan de periodes

De leerkrachten sluiten hun periodes af met een aan die periode gerelateerde toetsing: in hoeverre hebben de leerlingen de periodedoelen gehaald? De gegevens daarvan bevinden zich in de klassenmap. Dit zijn de waarnemingskaders.

3.1.3. Sociaal-emotionele ontwikkeling

Vanaf de kleuters scoren we jaarlijks de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Zie de bijlage voor de te gebruiken scoringslijst.

3.1.4. Leerlingvolgsysteem: beschikbaarheid van de toetsgegevens

De school werkt sinds juni 2008 met het Cito-Leerlingvolgsysteem. Gegevens worden digitaal verwerkt en zijn beschikbaar voor elke leerkracht. Sinds begin 2012 wordt ParnasSys als integraal leerlingvolgsysteem ingevoerd, waar naast alle toetsgegevens ook alle overige leerlinggegevens ingevoerd worden. Doelstelling is om in schooljaar 2012-2013 volledig te werken met ParnasSys en dat in het schooljaar 2013-2014 ook alle relevante historische gegevens uit de huidige "papieren" leerlingdossiers worden overgezet. Voor de tussenliggende periode betekent het dat een groot deel van de leerlinginformatie in ParnasSys te vinden zal zijn, maar een deel van de leerlinggegevens in het "papieren" leerlingdossier te vinden is.

3.1.5. Gegevens, die apart worden beheerd:

- observatielijsten van de kleuterklassen; bevinden zich in het leerlingdossier
- toetsgegevens van de diverse periodes; deze bevinden zich in de klassenmap
- gegevens van schoolrijpheidsonderzoek; deze bevinden zich in het leerlingdossier
- gegevens sociaal-emotionele ontwikkeling bevinden zich in de klassenmap
- resultaten van aparte onderzoeken, bv door externe deskundigen; gegevens bevinden zich in het leerlingdossier.

3.1.6. Het afnemen van de halfjaarlijkse toetsen

- Leerkrachten nemen de toetsen af.
- Leerkrachten voeren zelf de gegevens in.
- Leerkrachten maken een eerste, voorlopige analyse van de gegevens.

Planning van de halfjaarlijkse toetsen voor het schooljaar 15-16

	Toetsen afnemen	Scores invoeren	Bespreking team en IB-er
Wie	Leraren	Leraren	IB en team
Toetsperiode 1	Januari 2017	Week 5-6	Week 7-8
Toetsperiode 2	Juni 2017	Week 24-25	Week 26-27

Het zorgbeleid Vrije School De Zwanenridder

3.2. Beoordeling en analyse van de gegevens en handelingsplanning op drie niveaus.

De leerkracht en de IB-er staan centraal als het om leerlingenzorg gaat. Zij spreken elkaar in teamverband na de twee toetsmomenten.

In dit regelmatig terugkerend overleg bespreken zij de betreffende leerlingen op basis van de beschikbare gegevens. En wel op drie niveaus: leerling, klas en school

3.2.1. *Leerling en klas*

Wordt bij het observeren en het noteren in ParnasSys voor de leerkracht en de Intern begeleider zichtbaar, dat de ontwikkeling voor een bepaald individueel leerling niet harmonisch verloopt, dan zal dat vragen oproepen zoals:

- hoe zijn de ontwikkelingen per leerling t.o.v. de voorafgaande resultaten
- is dit leerling de anderen ver vooruit, of blijft het achter op een bepaald gebied; een belangrijk criterium voor wat een zorgleerling is, is een D of E niveau en verder de leerlingen die bij de 10% hoogst scorende leerling hoort;
- past dat wat de leerkracht ziet in het beeld van de totale ontwikkeling van het leerling;
- waar zit het probleem, of liever gezegd, wat is de hulpvraag van het leerling;
- nemen we het probleem of vraag bij de hele klas waar of alleen bij dit leerling.

Wanneer het vermoeden bestaat dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft, vanuit een proactieve houding van de leerkracht, vult de leerkracht het zorganalyseformulier in. Het formulier is ingedeeld in stappen om tot de uiteindelijke zorgvraag te komen. Wanneer blijkt dat de zorgvraag (mede) betrekking heeft op de thuissituatie of wanneer de leerkracht vindt dat ouders betrokken dienen te worden, vullen ook ouders het ouderdeel in. De leerkracht heeft voor het uitreiken van het zorganalyseformulier het leerkrachtdeel reeds ingevuld. Wanneer ouders het formulier ingevuld retourneren volgt een oudergesprek aan de hand van het zorganalyseformulier. Het kan ook voor komen dat er een vraag vanuit de ouders komt aangaande de zorg van hun kind. Ouders krijgen van de leerkracht het zorganalyseformulier en vullen het ouderdeel in. Daarna vult de leerkracht het leerkrachtdeel in. De leerkracht nodigt vervolgens de ouders uit voor een oudergesprek. Het zorganalyseformulier is ook hier weer de leidraad voor het gesprek. Ondersteuning van de leerkracht t.a.v. het invullen van het zorganalyseformulier of tijdens oudergesprekken kan komen van de IB-er, RT-er of collega afhankelijk van de aard van de gevraagde ondersteuning. Een notitie wordt gemaakt in het zorgjournaal: data, afspraken en een summier omschrijving. Het verslag van het gesprek wordt gezet in het digitale dossier van de leerling.

Dergelijke vragen kunnen ook ten aanzien van de klas worden gesteld: laat de gehele klas een bepaalde uitval zien, of een bepaalde groep leerlingen? En zo voort.

Deze trendanalyses worden gemaakt op basis van de uitdraaien in ParnasSys en conclusies worden vastgelegd in het formulier trendanalyses.

3.2.2. *Handelingsplannen en OPP*

De hierboven genoemde besprekingen van de toetsgegevens monden daar waar extra zorg geboden is, uit in een handelingsplan ofwel in een groepsplan. Een ontwikkelingsperspectief kan ook een optie zijn: dit wordt nader toegelicht in paragraaf 3.2.3..

Een handelingsplan wordt opgesteld voor een individuele leerling, vanuit zijn of haar individuele onderwijsbehoefte. In het handelingsplan kan zijn opgenomen: extra zorg in de klas, extra zorg buiten de klas (remedial teaching). Of er kan in geval van te weinig informatie, besloten worden tot nader onderzoek. De leerkracht schrijft deze plannen na analyse van toetsen en na overleg met de IB-er.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwanenridder

3.2.3 Ontwikkelingsperspectief

De inspectie definieert het ontwikkelingsperspectief als volgt: "De inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van de leerling voor een bepaalde, langere periode." Het is gebaseerd op het verwachte uitstroomniveau van een leerling. Door het huidige niveau (instroomniveau) en het verwachte uitstroomniveau te verbinden ontstaat de prognose- of ontwikkelingslijn.

Doel is dat leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zich moeten kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden en dat er voor deze kinderen een realistisch ontwikkelingsperspectief opgesteld wordt.

Leerlingen met (kortlopende) handelingsplannen die binnen de bandbreedte van het reguliere aanbod tot het eind van de basisschool mee kunnen komen, zijn geen leerlingen met een specifieke behoefte. Anders gezegd: een leerling die een achterstand heeft van half jaar tot een jaar behoort niet gezien te worden als een leerling met een specifieke behoefte.

Leerlingen met een specifieke behoefte zijn die leerlingen die maximaal het eindniveau van groep 7 (klas 5) halen. Dit kan voor alle vakken gelden of voor enkele vakken. Centraal staat dat een OPP niet dient de ontwikkeling te volgen maar te plannen. Het is voor leerkrachten geen resultaatverplichting maar een inspanningsverplichting.

Bij de opstelling van een OPP werken de IB-er en leerkracht samen. Vanzelfsprekend is het noodzakelijk om de intenties zoals vastgelegd in de individuele leerlijn/ het OPP frequent te evalueren. Hierbij worden natuurlijk de ouders van de desbetreffende leerling betrokken.

3.2.3. Rapportage aan / communicatie met de ouders

In een aantal fasen wordt op verschillende manieren met de ouders over de leerlingen gerapporteerd:

- getuigschrift
- tussenrapportages op basis van de toetsresultaten tijdens de zogenaamde 10-minutengesprekken.

De ouders van leerlingen voor wie een handelingsplan gemaakt wordt, worden hierover altijd geïnformeerd:

- voor welk vak hulp geboden wordt,
- op welke tijd en door wie,
- wanneer geëvalueerd gaat worden.

Na afloop van een handelingsplan krijgen de ouders bericht van de uitkomst van de evaluatie.

Bij noodzaak tot verder onderzoek of andere grote zorgen over de ontwikkeling van het leerling (vanaf niveau 3) worden de ouders opgeroepen voor een gesprek. Hun toestemming is nodig voor verder onderzoek. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt dat alle aanwezigen ondertekenen.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

3.3. Schoolniveau: overleg van schoolleiding, de Intern begeleider en het team: reflectie op het leerstofaanbod en didactische aanpak.

In het team wordt twee maal per jaar, na de halfjaarlijkse toetsen de ontwikkeling van alle klassen in kaart gebracht en in het team besproken. Vragen die daarbij aan de orde zijn:

- Hoe verhouden zich de huidige klassen tot die van de afgelopen jaren?
- Hoe ontwikkeld zich een bepaalde klas (cohort van leerlingen)?
- Is er op grond van die vergelijking aanleiding tot bijstelling van leerstofaanbod of werkwijze?

Deze vragen behelzen een trendanalyse van het onderwijsproces en eventuele te ondernemen bijstelling, coaching of scholing.

3.3.1. Resultaat van de bespreking

De schoolleiding en Intern begeleider stellen samen met het team vast wat de uitkomst van deze bespreking is.

Die resultaten kunnen zijn: nieuwe aandachtspunten in de inhoudelijke besprekingen van het team, coaching of opleiding. Of schoolleiding en Intern begeleider besluiten, in overleg met het team, tot een handelingsplan voor bepaalde klassen of tot bijstellen van leerstofaanbod.

Op de hierboven beschreven wijze vindt er een terugkoppeling plaats vanuit de toetsgegevens naar het onderwijsproces. Door deze reflectie en eventuele acties daarop, bewaken we de kwaliteit van ons onderwijs.

Deze resultaten worden vastgelegd in een verbeterplan, dat onderdeel uitmaakt van het kwaliteit- en zorgmanagement van de school en ook aansluiting houdt met de doelstellingen, zoals vastgelegd in het schoolplan.

3.4. Klassenbezoeken

De schoolleider bezoekt minimaal eenmaal per jaar de klassen. Zo nodig vaker. Het doel daarvan is: reflectie met de leerkracht op haar gedrag met bijzondere aandacht voor de wijze waarop extra zorg in de klas gegeven wordt. Deze reflectie vindt plaats in een gesprek naar aanleiding van het bezoek aan de klas.

De Zwaneridder streeft naar een zo groot mogelijke betrokkenheid en inbreng van het team bij de inhoud en vormgeving van het onderwijs en de zorgstructuur. Daarom is het ook de wens dat ook leerkrachten elkaar in de klas bezoeken en elkaar ondersteunen in de verbetering van het onderwijs op school en middels uitwisseling en afstemming komen tot gedragen verbeteringen. Ook de bijdrage van de IB-er is daarbij essentieel.

Naast de interne ondersteuning hecht De Zwaneridder ook aan een regelmatige externe beoordeling van het geleverde onderwijs. Hierbij wordt gebruik gemaakt van diverse vormen van ondersteuning. Binnen Pallas ontwikkelt zich thans een interne afstemming tussen scholen, waarbij de IB-ers van diverse scholen elkaar bezoeken en inhoudelijk ondersteunen. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de expertise van de Schoolbegeleidingsdienst, het Samenwerkingsverband en van individuele externe onderwijs-adviseurs. Streven is om elk schooljaar een externe audit op school te realiseren.

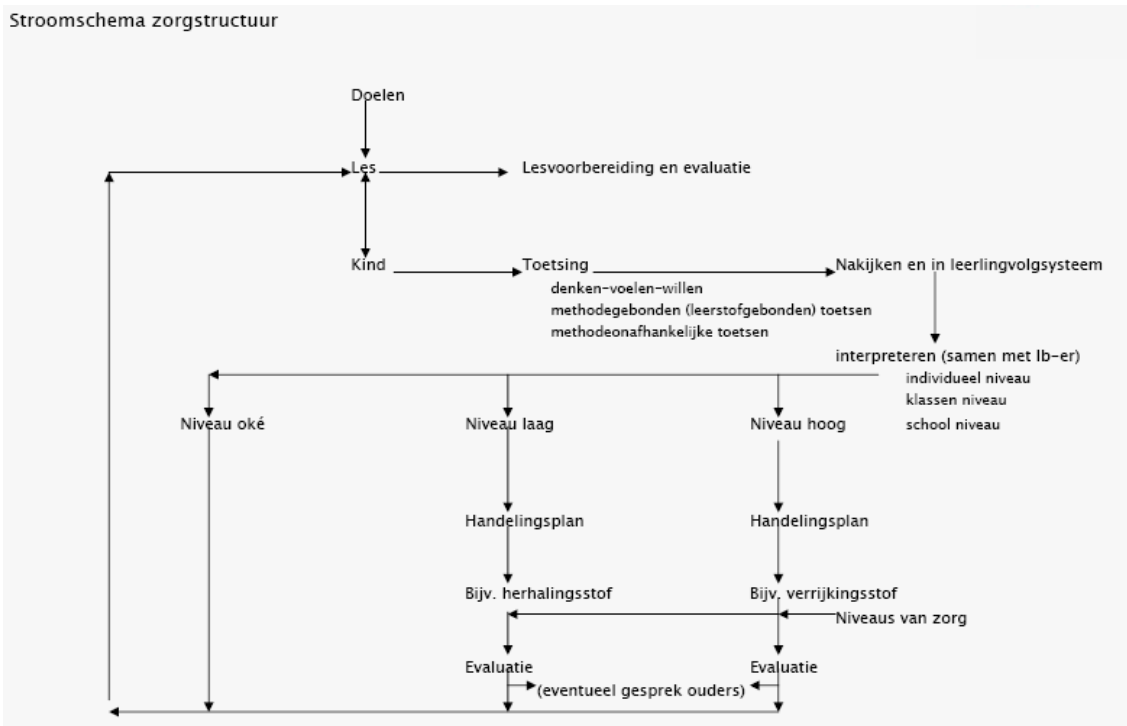
Bij de observaties in de klas, wordt een standaard waarnemingslijst gehanteerd, zodat de observaties ook vergelijkbaar en aanvullend zijn. Bij specifieke onderwerpen wordt hier vanaf geweken.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

4. Zorgprocessen in beeld en in niveaus

Hierboven beschreven we het zorgprocessen vanuit de inrichting. Hieronder brengen we in kaart hoe ze in de tijd en in hun inhoudelijk opeenvolging verlopen.

Eerst een schema waarin de zorgprocessen tussen binnen onze school in beeld zijn gebracht (waar in het schema IB-er staat moet Intern begeleider gelezen worden)

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

4.1. Toelichting

Het zorgproces kent de volgende stappen:

1. De klassenleerkracht en/of de ouders signaleren een probleem of maken zich zorgen.
2. In het eerste geval denkt de leerkracht (eventueel samen met een collega of Intern begeleider) na over het probleem. In het tweede geval vraagt de ouder een gesprek met de leerkracht.
3. De leerkracht verleent extra zorg in de klas, of spreekt met de ouder af wat men thuis kan doen.
4. Na enige tijd wordt geëvalueerd.
5. Als het probleem binnen zes weken nog niet is opgelost of leidt tot verbetering, bespreekt de klassenleerkracht de zorg met de Intern begeleider.
6. Afhankelijk van de aard van het probleem wordt een handelingsplan opgesteld voor extra zorg: voor een individuele leerling, een groep leerlingen, of eventueel de gehele klas. Ouders worden vanaf dit niveau geïnformeerd en betrokken in de zorgafspraken.
7. Na een tevoren afgesproken tijd volgt opnieuw evaluatie. Het handelingsplan wordt geëvalueerd met de RT-er wanneer die de handelingsplannen uitvoert. Andere handelingsplannen worden geëvalueerd door de leerkracht (en duo-partner). Mocht de leerkracht de evaluatie niet goed rond krijgen, dan overleg zij/hij met de IBer.
8. Wanneer de leerkracht structureel en acuut wil ingrijpen in de ontwikkeling van een kind, dan wordt niet gewacht tot een volgende handelingsplanperiode, maar start de leerkracht zo snel mogelijk. Voorgaande geldt vooral voor ondersteuning op sociaal- en emotioneel gebied.
9. Als het probleem nog niet is opgelost, volgt opnieuw bespreking met de Intern begeleider. Hieruit kan een extra handelingsplan volgen. Na twee of drie handelingsplannen, zonder het gewenste resultaat, dient een volgende stap gezet te worden.
10. De conclusie is dat verder extern onderzoek moet plaatsvinden (met toestemming van de ouders).
11. Uit het onderzoek kan een advies voortvloeien voor ondersteuning thuis, ondersteuning in de klas, buitenschoolse hulp, extra RT (eventueel buiten school), enzovoort. In dat geval wordt de cyclus vanaf stap 5 opnieuw doorlopen. De conclusie kan ook zijn dat school en begeleidingsdienst geen antwoord hebben op het probleem van het leerling en dat het leerling mogelijk op een andere school (een of andere vorm van Speciaal Onderwijs) beter op zijn plaats is.
12. In het laatstgenoemde wordt een verwijzingstraject begonnen. Hiervoor is toestemming van ouders nodig. Leerkracht en ouders vullen samen het Onderwijskundig Rapport in.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

4.2. De niveaus van zorg

Deze stappen plaatsen we hieronder in vijf 'zorgniveaus'. Het nut hiervan is dat we een beter inzicht hebben in hoe we met een bepaalde leerling zijn omgegaan en wat nog onze mogelijkheden zijn.

1. Het eerste niveau van zorg betreft het werken in de klas met leerlingen die extra zorg nodig hebben zonder dat hiervoor ingrijpende plannen zijn gemaakt; de gewone extra zorg die binnen de groep aan individuele leerlingen wordt gegeven. De hulp is incidenteel. In een paar weken tijd is de extra aandacht die het leerling krijgt waarschijnlijk niet meer nodig voor dit specifieke 'probleem'. De leerkracht kan zelf een (groeps-)plan voor deze leerlingen maken. In dit niveau worden de incidentele uitvallers geholpen.
2. De zorg op niveau twee heeft als kenmerk dat ook de Intern Begeleider of RT'er meedenken en betrokken worden bij het maken van het handelingsplan. Het handelingsplan wordt van tevoren gemaakt, doelen en tussendoelen worden aangegeven, het te gebruiken materiaal wordt erin aangegeven. De ouders worden op de hoogte gesteld. De extra zorg wordt in de klas gegeven of in niveaugroepjes. Soms worden leerlingen in de klas door de RT'er geholpen. Soms krijgen ze een map mee waarin werk zit waaraan ook in andere tijden kan worden doorgewerkt.
3. In het derde niveau van zorg wordt het leerling uit de klas gehaald en individueel of in een klein groepje begeleid door de RT'er. In dit niveau worden de intensieve zorgleerlingen geholpen. De ouders worden bij het proces betrokken.
4. Een leerling gaat naar het vierde niveau van zorg, wanneer de opbrengsten uit de eerdere niveaus niet tot voldoende verbetering leiden. Na twee of drie handelingsplannen is dit het geval. In het vierde niveau worden externe specialisten gezocht om de diagnose en de analyse van het probleem te helpen stellen. Er worden handelingsadviezen gegeven waardoor na een dergelijk onderzoek het leerling weer terug kan stromen naar niveau drie of twee. Vaak krijgt de leerling hier een individuele leerweg.
5. Niveau vijf is het traject dat gestart wordt wanneer een leerling op de huidige school niet voldoende ondersteuning kan vinden voor de problemen. Wanneer wordt vastgesteld dat de geboden extra zorg geen of onvoldoende resultaat leidt, wordt door de leerkracht en/of de Internbegeleiderzorg met de ouders in overleg getreden. De ouders worden geïnformeerd worden over de stand van zaken, de mogelijke verwachtingen en stappen die ondernomen moeten worden, zoals b.v. buitenschoolse remedial teaching, sensomotorische training, logopedie, ambulante begeleiding of alsnog verwijzing naar het speciaal onderwijs. De uiteindelijke afspraken worden schriftelijk vastgelegd en door ouders en leerkracht ondertekend. Het zorgplafond wordt per situatie bepaald door de Intern begeleider, in overleg met de leerkracht en de remedial teacher en vastgelegd in het leerlingdossier.

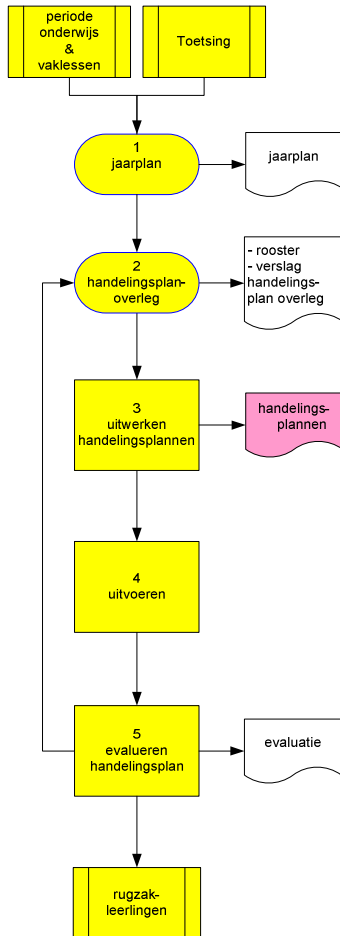
5. Reflectie op de zorgstructuur

Een maal per jaar reflecteren we op onze gemaakte afspraken rond leerlingenzorg om op die manier deze steeds te verbeteren.

Het zorgbeleid Vrije School De Zwaneridder

6. Zorgprocedure

Doel: Het leerproces voor elke leerling maximaal stimuleren
 Eigenaar: Intern Begeleider

1. Intern begeleider
  - In samenwerking met de schoolleider opstellen jaarplan "zorgperiodes"(6 weken) inclusief evaluatieweken

Intern begeleider

- Initiëren handelingsplanoverleg (rooster/zeswekelijks)
- Voeren gesprekken aan de hand van:
  - Afspraken uit vorig handelingsplanoverleg
  - Toetsresultaten
  - Inbreng leerkracht
- Vaststellen acties met actiehouders (leerkracht, RT, IB-er, extern)
- Rapporteren aan de schoolleider

2. Actiehouder
  - Uitwerken afspraken in handelingsplannen

3. Actiehouder
  - Uitvoeren handelingsplannen in en buiten de klas
  - Leerkracht voert deze uit in de klas in hoofdonderwijs of tijdens oefenuren.

4. Actiehouder
  - IB-er / RT/ Externe hulp: evalueren resultaat en weerslag in handelingsplan
  - Leerkracht: volgen resultaat en inbrengen in handelingsplanoverleg

Intern begeleider

- Bepalen vervolg (eventueel verlenging handelingsplan)
- Besluiten in afstemming met de ambulant begeleider of rugzak-proces wordt gestart.
- Rapporteren aan de schoolleider, inclusief de effectiviteit van de handelingsplannen.
- Afgeronde handelingsplannen in leerlingendossier (LVS)